

Литерарни рад за наградни конкурс Агенције за борбу против корупције, поводом обележавања 9.12.2015. Међународног дана борбе против корупције, на тему:

ДА ЛИ ТРЕБА ДА БУДЕМ ХРАБАР ДА БИХ БИО ПОШТЕН?

Аутор: Мара Буквић

Сада, као студент, рекла би да у ђачком добу не мораш да будеш превише храбар да би био поштен. За ђака је довољно да буде поштен. Док си сасвим мали, ситне неправде нећеш ни примјећивати. Храброст ће ти затребати тек кад постанеш нешто већи и то понајприје кад преписујеш. Ако си међу овима што не преписују, научит ћеш да не будеш „друкара“. И да затвориш очи, јер то је ситан прекршај. И ником није важно. А важно је. Одатле све почиње. То схватиш много касније, када некако сазнаш да постоје земље у којима се једноставно не преписује ... не због боље контроле, помањкања храбрости или превеликог поштења. То су друштва која цјене знање, у којима су ђаци научени да преписивањем варају прије свега себе ... да ће их у животу, до жељених циљева довести понајприје знање, а да искуство и мудрост могу помоћи при помањкању храбрости.

Учењем увећаваш знање. И растеш. Расту и неправде које примјећујеш. Знаш, рећи ће ми средњошколци: „А што да учим, кад се на крају оцјене поклањају? И која је разлика између оних што су учили и оних што су им оцјене поклоњене?“

Постоји разлика. А постоје и ђаци који су рјешили ову дилему, и који су наставили да уче, свјесни да уче за себе и тиме улажу у своју будућност. Још је више таквих међу студентима. Нажалост, од многих што су изабрали свој поштен пут, већина се спрема да оде из Србије, у неку земљу у којој корупција није тако висока и гдје им храброст вјероватно неће требати. А поштење и знање хоће.

Јесте, поклањање и преправљање оцјена је учестала појава, којом велики ремете свијет вриједности малих. Али и прилика за нову лекција о ћутању, о несупродстављању ауторитетима, и томе да њихову моћ не треба доводити у питање ... кад је већ у питање не доводе ни они моћнији од тебе малог. Тако се опремају неопходним искуством, и сви који храбро планирају да, од свог знања, живе у овој земљи.

Живиш. Ћутиш. Гледаш. И једног дана видиш, како се са најзначајније позиције, позиције која би требало да служи успостављању система вриједности и знања, са позиције ауторитета кога још једино сопствена савјест може да сачува од непоштеног поступања, да се са позиција проректора Универзитета у Београду најлакше, ничим спутано, помаже успостављању система који не препознаје вриједности, у коме они што имају знања и поштења нису потребни, а посебно они што имају храбрости да такав систем доводе у питање. Чак и ако скупиш храбрости да о трговини утицајем и корупције на том мјесту нешто и кажеш, мала је и готово никаква вјероватноћа да ће било ко да те чује ... да ће се наћи довољно храбарости у институцијама које би требало

да те чују. Слушаће те само толико да би утврдили по ком основу нису надлежни за оно што им говориш.

Кад те бирократије “пропере” кроз своје решето, ма, никаква ти храброст не помаже. Само знање. Ако ниси правник, а од свог знања не зарађујеш довољно да би ангажовао адвоката, тешко ћеш и формулар на сајту Агенције за борбу против корупције да попуниш, да би ико узео у разматрање твоју коначну храброст. Дакле, недостајаће ти знање, и кад храбрости имаш. Зато је најбоље да поред оног што те у животу заним упишеш и Правни факултет, за сваки случај, ако ти се кад заломе да те обузме таква храброст, те да баш мораш какво непоштење да пријавиш у форми која одговара нашим надлежним институцијама.

Живи. Гледај. Не посустај. Само храбро у земљи преписивача. Указаће се прилика. Сплетом срећних околности десило се да се Агенцији за борбу против корупције можеш обратити не само преко неког рогобатног формулара, већ и у форми литерарног рада. Треба знати. Пролаз се отвара једном годишње поводом обележавања 9. децембра Међународног дана борбе против корупције, али само за ђаке, студенте и просвјетне раднике. Питаш се није ли и Агенција за борбу против корупције мало преписивала од развијених демократија у којима је видљивост корупције ниска испод сваке мјере, те је и наградни конкурс за студенте и ђаке примјерена форма промовисања рада Агенције и обележавања њеног свечаног дана. Питаш се да би у земљи у којој је корупција видљива преко сваке мјере, и Агенција за борбу против корупције морала показати више храбрости и поштења, и смислити активности за још неке старосне групе, или људе у продуктивном животној добу који би могли бити изложенији корупцији. Или мислимо да су неке стросне доби изгубљене у дуготрајном искуству ћутања. Да ли би, у земљи у којој смо од малена обучени да ћутимо, могли бар једног дана не одбијати, већ подстаћи те истрениране генерације ћутолога да проговоре о оном што виде, о појавама са којима се суочавају. Ма, десило се и то једном ... ако буде храбрости. До тада и наградни конкурс за литерарни рад је прихватљива форма промоције важности борбе против корупције. Дивно осмишљен начин да се о правим вриједностима проговори у нашим школама, на универзитетима. Упсс ... и на Универзитету. Ма, није ли то прилика?

Да, ако си студент. Па јесам студент ... мада сам на прагу педесете уписала докторске студије, ипак сам студент и исипуњавам ваљда формалне услове овог конкурса, те могу да искористим прилику што не морам да се истичем ни поштењем, ни храброшћу, ни знањем, а да ипак кажем оно што мислим:

Увјерена сам да се лакше, љепше и једноставније живи у уређеној земљи са ниским степеном корупције. **У земљи у којој су институције функционалне и храбре да се суоче са непоштењем, вјерујем да је довољно да појединац само буде поштен.** Желила би да наша Србија једном буде таква земља – земља у којој је довољно само бити поштен.